

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2020 m. lapkričio 11 d. Nr. V 2020/(34.70.E-3403)-429-8
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas ir draudikas sudarė gyventojų turto draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis), kuria buvo apdraustas butas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*), draudimo laikotarpis – nuo 2020 m. vasario 19 d. iki 2021 m. vasario 18 d.. Draudimo liudijime nurodyta, kad apdraustam butui suteikiama „Apsauga plius“, t. y. suteikiama apsauga nuo ugnies, vandens, gamtinių jėgų, trečiųjų asmenų tyčinės veiklos, stiklo dūžio, transporto priemonės atsitrenkimo, savaiminio medžio, stulpo, jų dalių ar kitų daiktų užvirtimo ir elektros įtampos svyravimų rizikų.

Pareiškėjas draudiką informavo apie 2020 m. liepos 27 d. įvykį, kurio metu dėl iš akvariumo išsiliejusio vandens buvo sugadintos pareiškėjo bute esančios grindys bei virtuvės spintelės.

2020 m. rugpjūčio 3 d. buvo atlikta apgadinto turto apžiūra ir nustatyta, kad dėl akvariumo pompos gedimo iš akvariumo išsiliejo vanduo.

2020 m. rugpjūčio 7 d. pareiškėjas elektroniniu laišku draudikui papildomai paaiškino, „kad 2020-07-29 grįžus namo ir pastebėjus įvykį, akvariumo pompa / filtras funkcionavo. Akvariumo pompa / filtras buvo išbandytas kitoje vandens talpoje, įsitikinus, kad mechanizmas tikrai veikia, pompa / filtras yra toliau naudojami akvariume.“

Įvertinęs pateiktus paaiškinimus draudikas nurodė, kad nebuvo nustatyta priežasčių ir kriterijų, atitinkančių draudimo liudijime ir Gyventojų turto draudimo taisyklėse Nr. 039.1 (toliau – Taisyklės) įvardytus draudžiamuosius įvykius, todėl priėmė sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Pareiškėjas nesutikdamas su sprendimu kreipėsi į draudiką, o vėliau ir į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo, nurodydamas, kad nesutinka su draudiko eksperto padaryta išvada, kad įvykio metu buvo sugedęs pompos mechanizmas, nes, pareiškėjui 2020 m. liepos 29 d. grįžus namo ir pastebėjus įvykį, akvariumo pompa (filtras) tebefunkcionavo. Taip pat pareiškėjas nurodė, kad „akvariumo pompa / filtras buvo išbandytas kitoje vandens talpoje, įsitikinus, kad mechanizmas tikrai veikia, pompa / filtras yra toliau naudojami akvariume“, todėl draudiko išvada dėl įvykio priežasties – akvariumo mechanizmo gedimo – tėra prielaida.

Komentuodamas galimas įvykio priežastis, pareiškėjas nurodė, kad vandens pompa padeda cirkuliuoja vandeniui, per prijungtą žarnelę dėl susidariusio slėgio skirtumo iš aplinkos į akvariumą tiekiamas deguonis, todėl darytina prielaida, kad, akvariumo pompai nustojus veikti ir deguonies žarnelėi esant žemiau už akvariumo vandens lygį, prasidėjo atvirkštinis procesas, t. y. dėl slėgio skirtumo vanduo iš akvariumo pradėjo tekėti į išorę. Pareiškėjo teigimu, teoriškai toks procesas gali būti dar greitesnis, jei vandens pompa pradeda veikti. Pareiškėjas atkreipė dėmesį, jog draudiko ekspertas nevertino aplinkybių, jog akvariumo vandens pompa prie elektros grandinės yra prijungta per šakotuvą (laikmatį). Pareiškėjo teigimu, tai, kad vandens pompa laikinai liovėsi veikti, galėjo lemti ir šio prietaiso veikimas. Atsižvelgdamas į nurodytas aplinkybes, pareiškėjas teigė, kad draudikas neištyrė ir neįrodė

aplinkybių, atleidžiančių jį nuo prievolės mokėti draudimo išmoką, o pareiškėjo pateikti argumentai patvirtina teiginį, kad žala atsirado dėl elektros įtampos svyravimų arba staigaus ir netikėto prietaiso gedimo. Kadangi pareiškėjo turtas yra apdraustas nuo abiejų nurodytų rizikų, pareiškėjas prašė rekomenduoti draudikui išmokėti 945,97 Eur draudimo išmoką.

Paaikškinimuose dėl pareiškėjo kreipimesi nurodytų aplinkybių draudikas pabrėžė, kad, vadovaujantis Taisyklių 5.2.1 papunkčiu, vandens rizika yra „šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarija – staigus ir netikėtas skysčio (vandens, garų ar nuotėkų) išsiliejimas iš apdraustose patalpose esančių stacionariai sumontuotų vamzdinių sistemos ar įrenginių, stacionariai sujungtų su vamzdžių sistema (skalavimo, indų plovimo mašinų ir pan.). Taip pat atlyginami akvariumo vandens padaryti nuostoliai akvariumo dužimo ar skilimo atveju.“ Draudikas atkreipė dėmesį, kad akvariumo įranga nebuvo stacionariai sujungta su vandentiekio sistema, be to, akvariumas nedužo, neskilo, todėl žala nėra atlygintina pagal vandens riziką.

Taip pat draudikas teigė, kad Taisyklių 5.10 papunktyje nurodyta, kas yra elektros įtampos svyravimai: „draudimas apima apdraustų elektros prietaisų ir įrengimų gedimus dėl staigaus ir netikėto tiekiamos elektros įtampos svyravimo, viršįtampių ir netiesioginio žaibo poveikio apdraustiems elektros prietaisams ir įrenginiams. Nuostoliai dėl viršįtampių atlyginami tik kai jie yra akivaizdžiai matomi, t. y. perdegė, suskilo saugikliai ir / ar kitos detalės buvo paveiktos ugnies, karščio, dėl ko pasikeitė forma, spalva, matomi apanglėjimai, ištekėjimai, suodžiai, išsilydimas ir viršįtampio faktą patvirtina kompetentinga remonto įmonė.“ Draudikas pažymėjo, kad atlygintina išmoka apima tik žalą, padarytą apdraustiems elektros prietaisams ir įrenginiams, tačiau, kaip nurodė pats pareiškėjas, akvariumo įranga nesugedo, todėl nebuvo padaryta žalos elektros prietaisams ir įrenginiams. Draudikas atkreipė dėmesį, kad išmoka mokama tik už dėl elektros įtampos svyravimų sugadintus prietaisus arba įrangą, tačiau už kitą apgadintą turtą nuostoliai nėra atlygintini.

Atsižvelgdamas į tai, draudikas teigia neturįs pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo, todėl prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo pareiškėjui išmokėti 945,97 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl išsiliejusio vandens pareiškėjo turtui padarytą žalą.

Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnio nuostatas, draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalyje imperatyviai nurodyta, kad draudikas neturi teisės: 1) išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo; 2) atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos.

Svarbu pažymėti, kad turto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse (standartinėse Draudimo sutarties sąlygose), tiek draudimo liudijime aptartose

individualiosiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini. Taigi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Sudarant sutartį prisijungimo būdu, standartinės sutarties sąlygos yra privalomos kitai šaliai tik tuo atveju, jeigu standartinės sutarties sąlygas parengusi šalis tinkamai jas atskleidė, t. y. sudarė protingą galimybę kitai šaliai susipažinti su standartinėmis sąlygomis ir sutarties šalis aiškiai išreiškė savo sutikimą su sutarties sąlygomis (CK 6.185 straipsnio 2 dalis ir 6.186 straipsnio 1 dalis). Pažymėtina, kad pareiškėjas neginčijo supažindinimo su Taisyklių sąlygomis ir Taisyklių bei individualias draudimo sutarties sąlygas įtvirtinančio draudimo liudijimo įteikimo pareiškėjui fakto. Pareiškėjas kartu su prašymu nagrinėti vartojimo ginčą Lietuvos bankui pateikė draudimo liudijimo kopiją ir rėmėsi Taisyklių nuostatomis. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Draudimo sutarties sąlygos pareiškėjui buvo žinomos ir Taisyklių sąlygos laikytinos Draudimo sutarties dalimi, todėl pareiškėjui yra privalomos.

Vertinant draudiko sprendimą nemokėti draudimo išmokos Draudimo sutarties sąlygų kontekste, pažymėtina, kad, kaip minėta, butas yra apdraustas draudimo sąlygomis „Apsauga plius“, taigi teikiama apsauga nuo ugnies, vandens, gamtinių jėgų, trečiųjų asmenų tyčinės veiklos, stiklo dūžio, transporto priemonės atsitrenkimo, savaiminio medžio, stulpo, jų dalių ar kitų daiktų užvirtimo ir elektros įtampos svyravimų rizikų.

Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėjas nurodo, jog akvariumo pompa tiek pastebėjus įvykį, tiek vėliau funkcionavo tinkamai, atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas teigia, kad žalą sukėlė arba elektros įtampos svyravimas, tada draudikas turėtų žalą atlyginti pagal Taisyklių 5.10 papunktį, arba staigus netikėtas prietaisų gedimas, tokiu atveju žala turėtų būti atlyginta vadovaujantis Taisyklių 5.13 papunkčiu. Šiame kontekste pažymėtina, kad draudikas atlikęs apžiūrą nustatė, kad galima įvykio priežastis buvo akvariumo pompos gedimas, tačiau neginčija ir pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad žala galėjo atsirasti dėl elektros įtampos trumpalaikio dingimo, taip pat nurodo, kad nėra galimybės nustatyti tikslios įvykio priežasties, nes akvariumas, tiek pastebėjus įvykio padarinius, tiek vėliau, funkcionavo tinkamai.

Vertinant pareiškėjo teiginius, kad žala atsirado dėl elektros įtampos svyravimų, pažymėtina, kad ši rizika yra apibrėžta Taisyklių 5.10 papunktyje: „Draudimas apima apdraustų elektros prietaisų ir įrengimų gedimus dėl staigaus ir netikėto tiekiamos elektros įtampos svyravimo, viršįampių ir netiesioginio žaibo poveikio apdraustiems elektros prietaisams ir įrengimams. Nuostoliai dėl viršįampių atlyginami tik kai jie yra akivaizdžiai matomi, t. y. perdegė, suskilo saugikliai ir / ar kitos detalės buvo paveiktos ugnies, karščio, dėl ko pasikeitė forma, spalva, matomi apanglėjimai, ištekėjimai, suodžiai, išsilydimas ir viršįtampio faktą patvirtina kompetentinga remonto įmonė.“ Tai reiškia, kad draudikas žalą, atsiradusią dėl elektros svyravimų, atlygina tik elektros prietaisams ir įrenginiams.

Nagrinėjamu atveju matyti, kad žala buvo padaryta pareiškėjo buto grindims ir spintelėms, be to, pareiškėjas pats draudikui pateikė vaizdo medžiagą siekdamas įrodyti, kad akvariumo įranga nesugedo, toliau veikia ir yra naudojama. Atsižvelgiant į tai, kad žala, padaryta kitiems objektams (ne pačiam elektros prietaisui) dėl laikino elektros prietaiso veikimo sutrikimo, pagal Taisyklių 5.10 papunktį nėra atlyginama, laikytina, kad draudikas neturi pagrindo mokėti draudimo išmokos pagal Taisyklių 5.10 papunktyje apibrėžtą elektros įtampos svyravimų riziką.

Vertinant pareiškėjo teiginius, kad žala galėjo atsirasti dėl įvykio, apibrėžto Taisyklių 5.13 papunktyje, – staigus netikėtas prietaiso gedimas, pažymėtina, kad, kaip minėta, Draudimo sutartimi nustatyta apsauga pareiškėjui taikoma pasireiškus šioms rizikoms: ugnies, vandens, gamtinių jėgų, trečiųjų asmenų tyčinės veiklos, stiklo dūžio, transporto priemonės atsitrenkimo, savaiminio medžio, stulpo, jų dalių ar kitų daiktų užvirtimo ir elektros įtampos svyravimų rizikų. Šios rizikos, kurios yra apdraustos pareiškėjo pasirinktu draudimo variantu „Apsauga plius“, t. y. išvardytų rizikų draudimu, yra apibrėžtos ir Taisyklių 1 priede.

Atsižvelgiant į tai, matyti, kad pareiškėjo pasirinkta draudimo apsauga neapima Taisyklių 5.13 papunktyje nurodytos rizikos – staigūs ir netikėti vidiniai įrenginių ir prietaisų gedimai ar perdegimai, todėl žala, atsiradusi dėl minėtos rizikos pasireiškimo, pareiškėjui

nėra atlyginama. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad žala pagal minėtą papunktį yra atlyginama tik už netikėtus vidinius įrenginių ir prietaisų gedimus, todėl, net jei pareiškėjo pasirinktu draudimo variantu ši rizika būtų buvusi apdrausta, pareiškėjo patirta žala dėl grindų ir spintelių sugadinimų, vadovaujantis Taisyklių 5.13 papunkčiu, nebūtų buvusi atlyginta.

Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju draudimo apsauga galioja nuo konkrečių draudimo liudijime ir Taisyklių 1 priede įvardytų rizikų, o įvykis, kurio metu dėl iš akvariumo išsiliejusio vandens buvo sugadinta pareiškėjo buto grindų danga bei spintelės, neatitinka nė vienos iš rizikų, priskirtinų prie draudimo apsaugos varianto „Apsauga Plius“ sąlygų, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju, todėl pareiškėjo reikalavimas 2020 m. liepos 27 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis